

vědí, že to nemůže činit rozdílu, zda deklarována zásilka 600 K či 601 K, dlužno odvětit, že právě už to všecek rozdíl činí, protože zásilka už pak podléhá zostřené kontrole a předává se po jednotlivě, ne hromadně, jako zásilky do 600 K. Každá ciferní mez musí býti zachována, a byť překročena byla jen o 1 K, spadá věc už do jiné oblasti, jinak by nastal rozvrat. Tak na př. je-li hranice mezi příslušností soudní A a B určena na 1000 K, marně bude se dovolávat příslušnosti A, zažaluje-li 1001 K a marně příslušnosti B, zažaluje-li pouze 1000 K; již 1 K hraje tu roli jako každý sebe větší obnos. Stačí tedy smlouva sama a netřeba zjištění, že svědek E. při smlouvě žalobci podmínku § 7 vyložil v ten smysl, že zásilka není pojišťčna, nedodrží-li se stupnice deklarace. Důvod neúplnosti řízení je tedy bezpředmětný.

Čís. 1329.

Ustanovení železničního tarifu, jímž podrobuje se odesílatel podpisem nákladního listu, opatřeného doložkou, že pro nákladní smlouvu platí předpisy dopravního řádu a příslušné tarify, mají ráz ustanovení smluvních, jež dlužno vykládati dle pravidel o výkladu smluv (čl. 278 obch. zák., § 914 obč. zák.).

Za škody, jež vzejdou za dopravy tím, že se posune náklad vozu, naložený odesílatelem (§ 59 II. žel. tar. I. odst. A) dráha jen tehdy neručí, stalo-li se tak zaviněním odesílatele při nakládání. Zavinění to se však předpokládá a jest na odesílateli, by domněnku tu vyvrátil.

(Rozh. ze dne 6. prosince 1921, Rv I 564/21.)

Žalovaný zaslal z Hradce Králové v otevřeném vagonu železnou konstrukci mostní. Při příjezdu vlaku do Vídeňského Nového Města byla vychýlenou součástí konstrukce poškozena střecha nástupiště. Žalobu jižní dráhy o náhradu škody zamítly soudy v všech tří stolic. Nejvyšší soud z těchto

důvodů:

Jde o výklad ustanovení § 59 odst. II. 1. železničního tarifu nákladního díl I. odst. A (schváleného výnosem ministerstva železnic ze dne 11. listopadu 1909 čís. 56158/16), že »za škody (náklady), které vzejdou za dopravy ... tím, že se posune náklad vozu odesílatelem naloženého ..., ručí odesílatel«. Žalobkyně v nižších stolicích tvrdila a ještě v první části dovolacího spisu tvrdí, že odesílatel ručí na všechen způsob za jakékoliv škody vzešlé posunutím nákladu, nehledíc k tomu, zda jej stihá zavinění na posunutí nebo ne, tedy zejména i za škody vzešlé posunutím nahodilým. Nelze souhlasiti s názorem žalované, že při takovém výkladu přičil by se tarif záknu a byl by proto jako smlouva neplatný. Není ustanovení zákonného, které by bránilo stranám, ujednati smlouvou také ručení za náhodu a nahodilou škodu, v tom pak, že žalovaná podepsala nákladní list opatřený doložkou, že pro nákladní smlouvu platí předpisy dopravního řádu a příslušné tarify, a tím se podrobila dotčenému ustanovení tarifu, slušelo by spatřovati takovéto smluvní ujednání. Ale právě pro to, že ustanovení tarifu, jímž odesílatel se podrobuje, mají povahu ustanovení smluvních, dlužno při jejich výkladu užiti předpisů daných

pro výklad smluv, tedy čl. 278 obch. zák. a zejména § 914 obč. zák., dle něhož nesmí se lpěti otrocky na slovném znění, nýbrž sluší vyšetřiti úmysl stran a rozuměti smlouvě tak, jak toho žádá obyčej poctivého obchodu. S touto zásadou však by se nesrovnával výklad, který žalobkyně se pokouší. Vždyť kdyby bylo naň přistoupeno a vzhledem k slovnému znění dotčeného ustanovení tarifu pokládáno za to, že odesílatel ručí za škodlivé následky jakéhokoliv posunutí nákladu, — nebylo by lze obmeziti toto ručení na následky posunutí nahodilého, nýbrž bylo by logicky jen důsledno, stanoviti ručení odesílatele také v tom případě, když posunutí nákladu bylo způsobeno drahou samou, pokud se týče jejími zřízenci, nebo jinou osobou třetí, z jejíž jednání odesílatel není práv. Takovéto mimořádné, stavem věci nikterak neodůvodněné, od pravidel a zásad dopravy se odchyloující ručení neodpovídalo by obyčejí poctivého obchodu, ježto odesílatel, podepisuje nákladní list, nemůže pomýšleti na takový dosah dotčeného ustanovení tarifu. Dlužno spíše přisvědčiti právnímu názoru, jež odvolací soud vyslovil ve svém zrušovacím usnesení ze dne 4. listopadu 1919, že také ručení za škody, vzešlé mezi dopravou posunutím nákladu, podmíněno jest zaviněním odesílatelovým při nakládání, které se ovšem vzhledem k objevivšímu se účinku předpokládá, tak že v takovémto případě břímě pruvodní se přesune a dráha nemusí dokazovati zavinění odesílatele, nýbrž tomuto náleží, by prokázal, že posunutí nákladu se stalo bez jeho viny, — buď náhodou pokud se týče neobyčejnou a neodvratnou událostí, nebo vinou cizí — ať dráhy a jejích zřízenců, neb osoby třetí, za niž odesílatel neručí. Správnost tohoto názoru uznává ostatně žalobkyně sama v druhé části svého dovolání, kde — arci v odporu s tím, co před tím tvrdila, vykládá, že z ustanovení § 59 odst. II. 1. tarifu zcela jasně vysvítá, že jak při nesprávném naložení, tak i při posunutí nákladu musí předcházeti zavinění odesílatelovo, a to proto, že pohnutí nákladu mohlo se státi jen následkem nesprávného naložení. Zbývá tedy jen otázka, zda v tomto případě žalovaná provedla výše vzpomenutý důkaz exkulpační. K této otázce pak nižší soudy na základě posudku slyšeného znalce právem odpověděly kladně. Posudek ten jest naprosto bezvadný a přesvědčivý, a snahy dovolatelky, zvrátiti jej, jsou marny, to tím spíše, když v první stolici nenamítala nic proti osobě znalcově, ani proti obsahu znaleckého posudku. Posudek vrcholí ve výroku, že náklad byl dle lidské možnosti zabezpečen proti bočnímu vychýlení a vytýčení do výše, a že když se přece tak stalo, nelze tvrditi, že žalovaná se dopustila nějakého opomenutí při nakládání nebo zabezpečení nákladu, nýbrž že lze to vysvětliti jen čistou náhodou. Když tomu tak jest, bylo právem uznáno, že žalovaná neručí za vzešlou škodu, a to již proto, poněvadž prokázala náhodu. Netřeba tudíž vlastně ani poukázati na další, odůvodněný výrok znalce, že vzpříčení nákladu mohlo se státi jen mezi Malým Schwechatem a Vídeňským Novým Městem (na trati dráhy aspangské, která není totožna se žalující jižní dráhou), a to ne náhle, nýbrž ponenáhlu; že vada ta měla býti zpozorována a dle předpisu nákladního tarifu odstraněna personálem aspangské dráhy; — a že když se tak nestalo, jest to opomenutí povinnosti uložené dráze (aspangské) tarifem. Z toho, co uvedeno, plyne, že tu není dovolacího důvodu § 503 čís. 4 c. ř. s., který jedine jest uplatňován.